

Aşırı düşük savunma açıklamaları kapsamında sunulan bahse konu maliyet tespit tutanaklarında, geçici vergi beyanname döneminin yer aldığı, envanter defterine ilişkin tasdik tarih ve numaralarına yer verildiği, yevmiye defterine ilişkin olarak ise e-Defter tutulduğunun belirtildiği, yapılan sorgulama neticesinde anılan 3 firmanın da e-Defter sistemine kayıtlı olduğu görülmüş olup, adı geçen firmalar tarafından verilen fiyat tekliflerine dayanak olan tutanakların, e-Defter

kayıtlarına dayanılarak hazırlanmış, tutanakların bu haliyle Tebliğ maddesine uygun olarak düzenlendiği, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklamalarının bu gerekçe ile reddedilemez

Toplantı No	: 2020/028
Gündem No	: 44
Karar Tarihi	: 24.06.2020
Karar No	: 2020/UY.II-1131

Başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında;

– Mesa Elektromarket İl. Ayd. Enj. İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd.Şti.den alınan 3 ayrı fiyat teklifi sunulduğu, bunlara ilişkin sunulan tutanakların,

<i>Defterin Cinsi</i>	<i>Tasdik Makamı</i>	<i>Tasdik</i>	
		<i>Tarih</i>	<i>No</i>
<i>Yevmiye / İşletme Defteri</i>	<i>E-DEFTER</i>

<i>Envanter Defteri</i>	<i>Adana 1. Noteri</i>	<i>24.12.2018</i>	<i>41066</i>
<i>Geçici Vergi Beyanname Dönemi</i>	<i>(2019) Yılı</i>	<i>(4.) Dönemi</i>	

– Kaya Panel Yapı Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti.den alınan 2 ayrı fiyat teklifi sunulduğu, bunlara ilişkin sunulan tutanakların,

<i>Defterin Cinsi</i>	<i>Tasdik Makamı</i>	<i>Tasdik</i>	
		<i>Tarih</i>	<i>No</i>
<i>Yevmiye / İşletme Defteri</i>	<i>E-Defter</i>		
<i>Envanter Defteri</i>	<i>Adana 11. Noteri</i>	<i>20.12.2018</i>	<i>40001</i>
<i>Geçici Vergi Beyanname Dönemi</i>	<i>(2019) Yılı</i>	<i>(4.) Dönemi</i>	

– Nur-İş PVC İnş. Taah. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.den alınan 3 ayrı fiyat teklifi sunulduğu, bunlara ilişkin sunulan tutanakların,

<i>Defterin Cinsi</i>	<i>Tasdik Makamı</i>	<i>Tasdik</i>	
		<i>Tarih</i>	<i>No</i>
<i>Yevmiye / İşletme Defteri</i>	<i>EDefter...</i>	<i>...</i>	<i>...</i>
<i>Envanter Defteri</i>	<i>Adana 4. Noteri</i>	<i>27.12.2018</i>	<i>26680</i>

<i>Geçici Vergi Beyanname Dönemi</i>	<i>(2019) Yılı</i>	<i>(4.) Dönemi</i>
--	--------------------	--------------------

– Evin Dekorasyon – Tayfun ŞAŞKIN’dan alınan 2 ayrı fiyat teklifi sunulduğu, bunlara ilişkin sunulan tutanakların,

<i>Defterin Cinsi</i>	<i>Tasdik Makamı</i>	<i>Tasdik</i>	
		<i>Tarih</i>	<i>No</i>
<i>Yevmiye / İşletme Defteri</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>
<i>Envanter Defteri</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>	<i>Defter Beyan Sistemi</i>
<i>Geçici Vergi Beyanname Dönemi</i>	<i>(2019) Yılı</i>	<i>(4.) Dönemi</i>	

Şeklinde doldurulduğu görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun “Defterlerin tasdiki” başlıklı 10’uncu bölümünün 220’nci maddesinde “Aşağıda yazılı defterlerin bu bölümdeki esaslara göre tasdik ettirilmesi mecburidir:...1. Yevmiye ve envanter defterleri...” hükmü,

Mezkûr Kanun’un “Tasdik zamanı” başlıklı 221’inci maddesinde “Bu kanunda yazılı defterleri kullanacak olanlar, bunları aşağıda yazılı zamanlarda tasdik ettirmeye mecburdurlar:

1. Ötedenberi işe devam etmekte olanlar defterin

kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda;
2. Hesap dönemleri Maliye Bakanlığı tarafından tesbit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda..."hükmü,

Aynı Kanun'un "Tasdik makamı" başlıklı 223'üncü maddesinde "Defterler, iş yerinin, iş yeri olmayanlar için ikametgahın bulunduğu yerdeki noter veya noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar, menkul kıymet ve kambiyo borsasındaki acentaları için borsa komiserliği tarafından tasdik olunur.

Tasdik makamı, bu Kanuna göre tasdike getirilen defterleri sosyal güvenlik ile ilgili kuruluşların mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın tasdik eder.

Defterler anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin kuruluş aşamasında, şirket merkezinin bulunduğu yer ticaret sicili müdürlüğünce tasdik edilir." hükmü yer almaktadır.

1 Sıra No'lu Elektronik Defter Genel Tebliği (3 Sıra No'lu Tebliğ ile güncellenmiş hali)'nde "...1.7. Yukarıda yer alan yetkilere istinaden, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca tutulması zorunlu olan defterlerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin usul ve esaslar bu Tebliğin konusunu teşkil etmektedir.

2 Tanımlar ve Kısaltmalar

...Elektronik Defter: Şekil hükümlerinden bağımsız olarak Vergi Usul Kanununa ve/veya Türk Ticaret Kanununa göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünü

...Elektronik Defter Uygulaması: Başkanlık ve Genel Müdürlük tarafından belirlenen format ve standartlara uygun olarak

oluşturulan elektronik defterlere ilişkin onay süreçlerinin yerine getirilmesi amacı ile hazırlanan www.edeFTER.gov.tr internet adresinde yer alan uygulamayı,

Elektronik Defter Beratı: Bu Tebliğde yer alan esaslar çerçevesinde, elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin olarak, Başkanlık tarafından belirlenen standartlara uygun bilgileri içeren ve Başkanlık Mali Mührü ile onaylanmış elektronik dosyayı,

Açılış Onayı: Hesap döneminin ilk ayına ilişkin olarak alınan elektronik defter beratını,

Kapanış Onayı: Hesap döneminin son ayına ilişkin olarak alınan elektronik defter beratını,

...ifade eder.

...3.1. Genel Olarak e-Defter Uygulaması

3.1.1. e-Defter, şekil hükümlerinden bağımsız olarak Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünü olup, bu uygulama yoluyla defter dosyalarının elektronik dosya biçiminde hazırlanması, kağıda bastırılmaksızın oluşturulması, kaydedilmesi, değişmezliğinin, bütünlüğünün ve kaynağının doğruluğunun elektronik imza/mali mührü araçları ile garanti altına alınması ve ilgililer nezdinde ispat aracı olarak kullanılabilmesi sağlanmaktadır.

3.2. e-Defter Uygulamasına Dâhil Olma Zorunluluğu

3.2.1. Aşağıda sayılan mükelleflerin e-Defter uygulamasına dâhil olmaları zorunludur.

1- e-Fatura uygulamasına geçiş zorunluluğu bulunan mükellefler.

2- Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası

uyarınca bağımsız denetime tabi olan şirketler.

3.2.2. Başkanlık, yapılan analiz veya inceleme çalışmaları neticesinde riskli ya da vergiye uyum düzeyi düşük olduğu tespit edilen mükellefleri veya mükellef gruplarını faaliyet, sektör ve ciro tutarına bağlı olmaksızın, yazılı bildirim yapmak ve geçiş hazırlıkları için en az 3 ay süre vermek suretiyle e-Defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirmeye yetkilidir. Kendisine yazılı bildirim yapılan mükelleflerin, yazılı bildirimde belirtilen süreler içinde eDefter uygulamasına dâhil olması gerekmektedir.

...3.2.4. Bu Tebliğ ile belirlenen zorunluluk kapsamına girmeyenlerden 17/12/2017 tarihli ve 30273 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 486) ile usul ve esasları belirlenen Defter Beyan Sistemi kapsamı dışında kalan mükelleflerin de istemeleri halinde e-Defter uygulamasına dâhil olması mümkündür. e-Defter uygulamasına isteğe bağlı olarak dâhil olanlar, başvurularını izleyen ayın başından itibaren defterlerini eDefter olarak tutabilirler.

...4.1.3. e-Defter uygulamasından yararlanan kayıtlı kullanıcıların güncel listesi edefter.gov.tr adresinden yayımlanır.

...4.3.1 Bu Tebliğ kapsamında e-Defter uygulamasına dâhil olanlar, edefter.gov.tr adresinde duyurulan format ve standartlara uygun olarak aylık dönemler itibarıyla e-Defterlerini oluşturmaya ve saklamaya başlayacaklardır. Bu Tebliğ kapsamında e-Defter uygulamasına dahil olan mükellefler dahil oldukları aydan itibaren söz konusu defterlerini kâğıt ortamında tutamazlar. Bu mükelleflerin kâğıt ortamında tuttukları defterler hiç tutulmamış sayılır.

4.3.2. Vergi Usul Kanununun 219 uncu maddesinin (b) bendinde belirtilen ve defter kaydı yerine geçecek belgelerin (bundan sonra “Muhasebe Fişi” olarak anılacaktır), e-Defter kayıtları

ile birlikte muhafaza edilmesi ve yetkili mercileri tarafından istenildiğinde ibraz edilmesi zorunludur.

4.3.3. e-Defter tutma sürecinde hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçer.

4.3.4. Uygulamadan yararlananlar aylık dönemler halinde oluşturacakları e-Defter ve berat dosyalarını, aşağıda belirtilen sürelerde oluşturmak, NES veya Mali Mühürle zaman damgalı imzalamak/onaylamak ve berat dosyalarını e-Defter uygulamasına yüklemek suretiyle Başkanlıkça onaylı halini almak zorundadırlar:

1- Defter ve berat dosyalarının ilgili olduğu ayı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar,

2- Hesap dönemlerinin son ayına ait defter ve berat dosyaları, gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği ayın son gününe kadar.

3- Dileyen mükellefler, her hesap dönemine ilişkin ilk ayda (hesap dönemi içinde işe başlayanlarda işe başlanılan ayda), tercihlerini e-Defter uygulaması aracılığıyla elektronik ortamda bildirmeleri şartıyla, her bir geçici vergi döneminin aylarına ait e-Defter ve berat dosyalarını her ay için ayrı ayrı olmak üzere, ilgili olduğu geçici vergi dönemine ilişkin geçici vergi beyannamesinin verileceği ayın sonuna kadar (son dönem geçici vergi dönemine ilişkin ayların defter ve berat dosyalarının gelir vergisi mükelleflerinde gelir vergisi beyannamesinin verileceği ayın sonuna kadar, kurumlar vergisi mükelleflerinde ise kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ayın sonuna kadar) oluşturma, NES veya Mali Mühürle imzalama/onaylama ve berat dosyalarını e-Defter uygulamasına yükleyerek Başkanlıkça onaylı halini alma imkânından da yararlanabilirler. Tercihlerini bu bentte belirtilen süre içinde bildirmeyen mükellefler hakkında bu fıkranın 1 ve 2

numaralı bentlerinde belirtilen tarihler esas alınır. Ayrıca yapılan tercih, tercih bildirim süresi içinde yapılan değişiklikler hariç olmak üzere, müteakip hesap dönemlerine ait tüm aylar için geçerlidir. Tercihini geçici vergi dönemi bazında yapan mükelleflerden, defter ve berat dosyalarına ilişkin işlemlerini belirtilen sürede gerçekleştirmeyenler hakkında cezai müeyyidelerin tayininde her bir ay, ayrı ayrı dikkate alınır.” açıklamaları,

486 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde “MADDE 1 – (1) Serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanması, vergi beyannamesi, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda verilebilmesi ile elektronik ortamda belge düzenlenebilmesi amacıyla geliştirilen Defter-Beyan Sistemi bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

...MADDE 9 – (1) Defter-Beyan Sistemi üzerinden, işletme defteri, çiftçi işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri, amortisman defteri, envanter defteri, damga vergisi defteri, ambar defteri ile bitim işleri defteri elektronik ortamda tutulabilecektir.

... (5) Defter-Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlerin açılış onayı; ilk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde Başkanlık tarafından elektronik olarak yapılır. Açılış onayı 213 sayılı Kanunda öngörülen tasdik hükmündedir.

(6) Defterlere ait oldukları takvim yılının son ayını takip eden dördüncü ayın sonuna kadar Başkanlık tarafından

elektronik ortamda kapanış onayı yapılır.

(7) Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterler, 213 sayılı Kanun kapsamında geçerli kanuni defter olarak kabul edilecektir.

8) Defter-Beyan Sistemi kullanmakla yükümlü olan mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların kâğıt ortamında tuttukları defterlerin hukuki geçerliliği bulunmamaktadır." açıklamaları yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.13.11'inci maddesinde "Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur..." açıklaması yer almaktadır. Aynı Tebliğ ekinde yer alan Ek-0.5 Maliyet Tespit Tutanağı Standart Formunun 3'üncü bölümünde yer alan tablonun aşağıda belirtilen şekilde olduğu görülmüştür.

"Mükellefin tespit yapılan geçici vergi beyanname dönemine ait yasal defter tasdik bilgileri;

Defterin Cinsi	Tasdik Makamı	Tasdik	
		Tarih	No
Yevmiye / İşletme Defteri			
Envanter Defteri			
Geçici Vergi Beyanname Dönemi	(.....) Yıllı	(.....) Dönemi	

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile yapılan tespitler birlikte değerlendirildiğinde;

213 sayılı Kanun'un aktarılan maddelerinde, yevmiye ve envanter defterinin tasdik ettirilmesinin mecburi olduğu, tasdik işleminin ilgili noter veya noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar, menkul kıymet ve kambiyo borsasındaki acentaları için borsa komiserliği tarafından tasdik olunacağı, anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin kuruluş aşamasında ise ticaret sicili müdürlüğüne tasdik edileceği hüküm altına alınmıştır.

Elektronik Defter Genel Tebliği'nin aktarılan maddelerinde ise, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'na göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgilerin, e-Defter uygulaması kullanılarak tutulabileceği, Tebliğ'in 3.2.1'inci maddesinde belirtilen mükellefler açısından e-Defter uygulamasına dâhil olunmasının zorunlu olduğu ancak zorunluluk kapsamına girmeyen mükelleflerin de istemeleri halinde e-Defter uygulamasına dâhil olabileceği, e-Defter uygulamasından yararlanan kayıtlı kullanıcıların güncel listesinin ilgili internet sitesinden yayımlanacağı, e-Defter uygulamasında, hesap döneminin ilk ayına ait berat alınmasının açılış onayı, son ayına ait berat alınmasının kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınmasının ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçeceği, e-Defter uygulamasına dâhil olanların, "edefter.gov.tr" adresinde duyurulan format ve standartlara uygun olarak aylık dönemler itibarıyla e-Defterlerini oluşturmaya ve saklamaya başlayacakları, söz konusu defterlerini kâğıt ortamında tutamayacakları açıklanmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.13'üncü maddesinde yer alan açıklamalardan, teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan

meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı veya satış tutarı tespit tutanağının fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenleneceğı, fiyat tekliflerine ilişkin olarak düzenlenen tespit tutanaklarının dayanağının ise mükellefin yasal defter ve belgeleri olduğı anlaşılmıştır.

İncelemeye konu ihalede, Mesa Elektromarket İl. Ayd. Enj. İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd.Şti., Kaya Panel Yapı Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Nur-İş PVC İnş. Taah. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.den alınan fiyat tekliflerine ilişkin olarak düzenlenen tutanaklarda, geçici vergi beyanname döneminin "2019 yılı 4. dönem" olarak belirtildiğı, envanter defterine ilişkin kısmın doldurulduğı, yevmiye defterine ilişkin kısımlara "e-Defter" ibaresi yazıldığı görülmüştür.

Diğer taraftan e-Deftere ilişkin olarak "www.edefter.gov.tr" adresinden yapılan sorgulama neticesinde ise adı geçen 3 firmanın da e-Defter sistemine kayıtlı olduğı, Mesa Elektromarket İl. Ayd. Enj. İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd.Şti.nin 01.01.2019 tarihinde, Kaya Panel Yapı Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin 01.01.2018 tarihinde ve Nur-İş PVC İnş. Taah. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin ise 01.01.2016 tarihinde e-Defter uygulamasına dahil olduğı anlaşılmıştır.

Aktarılan mevzuat düzenlemeleri uyarınca, başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında sunulan bahse konu maliyet tespit tutanaklarında, geçici vergi beyanname döneminin yer aldığı, envanter defterine ilişkin tasdik tarih ve numaralarına yer verildiğı, yevmiye defterine ilişkin olarak ise e-Defter tutulduğunun belirtildiğı, yapılan sorgulama neticesinde anılan 3 firmanın da e-Defter sistemine kayıtlı olduğı görülmüş olup, adı geçen firmalar tarafından

verilen fiyat tekliflerine dayanak olan tutanakların, e-Defter kayıtlarına dayanılarak hazırlandığı, tutanakların bu haliyle Tebliğ'in 45.1.13'üncü maddesine uygun olarak düzenlendiği, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklamalarının bu gerekçe ile reddedilmesinin yerinde olmadığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, başvuru sahibince aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında, Evin Dekorasyon – Tayfun ŞAŞKIN'dan alınan fiyat tekliflerinin sunulduğu, bu fiyat tekliflerine ilişkin olarak düzenlenen tutanaklarda, geçici vergi beyanname döneminin "2019 yılı 4. dönem" olarak belirtildiği, envanter defteri ile yevmiye/işletme defterine ilişkin kısımlara ise "Defter Beyan Sistemi" ibaresinin yazıldığı görülmüştür.

486 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin yukarıda aktarılan maddelerinde, serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanması, vergi beyanamesi, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda verilebilmesi ile elektronik ortamda belge düzenlenebilmesi amacıyla Defter-Beyan Sisteminin geliştirildiği, Defter-Beyan Sistemi üzerinden, işletme defteri, çiftçi işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri, amortisman defteri, envanter defteri, damga vergisi defteri, ambar defteri ile bitim işleri defterinin elektronik ortamda tutulabileceği, Defter-Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlerin açılış onayının, ilk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onaylarının ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik olarak yapılacağı ve açılış onayının 213 sayılı

Kanun'da öngörülen tasdik hükmünde olduğu, Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterlerin, 213 sayılı Kanun kapsamında geçerli kanuni defter olarak kabul edileceği, Defter-Beyan Sistemi kullanmakla yükümlü olan mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların kâğıt ortamında tuttukları defterlerin hukuki geçerliliğinin bulunmayacağı açıklanmıştır.

Bu çerçevede, Evin Dekorasyon – Tayfun ŞAŞKIN'dan alınan fiyat tekliflerine ilişkin olarak düzenlenen tutanaklarda, "Defter-Beyan Sistemi" ibaresine yer verildiği, 486 sıra no'lu Tebliğ'in aktarılan maddeleri uyarınca Defter-Beyan Sistemi'nin kullanıldığı durumlarda, açılış onaylarının Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik olarak yapılacağı ve açılış onayının 213 sayılı Kanun'da öngörülen tasdik hükmünde olduğu, Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterlerin, 213 sayılı Kanun kapsamında geçerli kanuni defter olarak kabul edileceği anlaşılmış olup, aşırı düşük teklif açıklamalarının bu yönüyle reddedilmesinin yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Başvuru sahibinin (b) iddiasına ilişkin olarak;

İtirazen şikâyet dilekçesinde, idare tarafından, "BPYZ.ÖZEL.27" poz numaralı iş kalemi için alınan fiyat teklifinde yer alan işçilik ücretinin "9,49TL/m²" olduğu, işçilik fiyatlarının üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanamayacağı ve yürürlükteki asgari ücretin kullanılması gerektiği belirtilerek aşırı düşük açıklamalarının uygun bulunmadığı, ancak işçilik için öngörülen "9,49TL"nin saat ücreti olmayıp "1m²" için öngörülen işçilik ücreti olduğu, alınan fiyat teklifinde saatlik ücretin de gösterildiği, ayrıca Kamu İhale Genel Tebliği'nin

45.1.4'üncü maddesinde yer alan açıklama gereğince bahse konu iş kalemine ilişkin analiz girdi cins ve miktarlarının kendilerine verilmediği, bu kapsamda iş kaleminin analiz formatı hazırlanamayan nitelikte olduğu değerlendirilerek fiyat teklifi ile açıklandığı, bu gerekçelerle açıklamalarının kabul edilmemesinin mevzuata uygun olmadığı iddia edilmektedir.

Başvuruya konu edilen "BPYZ.ÖZEL.27 İşçilikler" iş kalemine ilişkin olarak ihale dokümanı kapsamında bir analiz formatına yer verilmediği, aşırı düşük teklif sorgulaması aşamasında "sıralı analiz girdileri tablosu" kapsamında adı geçen iş kalemine ilişkin analiz formatının aşağıdaki şekilde düzenlendiği görülmüştür.

"BPYZ.ÖZEL.27 İşçilikler m²

<i>Girdi No</i>	<i>Girdi Tanımı</i>	<i>Birimi</i>	<i>Miktar</i>	<i>Birim Fiyat</i>	<i>Tutar</i>
			<i>1</i>		

Özel poz niteliğinde olan iş kalemine ilişkin olarak idare tarafından hazırlanan analizde, herhangi bir girdiye yer verilmediği, ayrıca iş kaleminin başlığında "m²" ifadesine yer verildiği görülmüştür.

Başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında "BPYZ.ÖZEL.27 İşçilikler" iş kalemi için düzenlenen analizin aşağıdaki şekilde olduğu görülmüştür.

<i>İş Kalemi / İş Grubu No</i>		<i>Analizin Adı</i>		<i>Ölçü Birimi</i>	
<i>BPYZ.ÖZEL.27</i>		<i>İşçilikler</i>		<i>m²</i>	
<i>Poz no</i>	<i>Girdiler</i>	<i>Ölçü birimi</i>	<i>Miktarı</i>	<i>Birim fiyatı</i>	<i>Tutarı</i>
<i>İşçilik</i>					
	<i>Birinci sınıf usta</i>	<i>sa</i>	<i>0,3500 00</i>	<i>14,00</i>	<i>4,90</i>
	<i>Düz işçi</i>	<i>sa</i>	<i>0,3500 00</i>	<i>13,10</i>	<i>4,59</i>
<i>Kâr ve Genel Giderler</i>					
<i>Toplam Tutar</i>					
					<i>9,49</i>

Başvuru sahibi tarafından, analizde yer alan işçilik giderlerinin tevsiki için fiyat teklifi alınmak suretiyle açıklama yapıldığı, ayrıca idare tarafından söz konusu fiyat teklifine ilişkin olarak hazırlanan tutanağın meslek mensubundan istenildiği ve meslek mensubunca idareye gönderildiği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin ekinde yer alan "Ek-Y.2 Örnek analiz formatı"nda analiz girdi cinsleri "malzeme, işçilik, makine, diğerleri..." şeklinde yer almakta, yine kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlara ilişkin analiz girdileri arasında içerisinde işçilik girdisine ayrıca yer verilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'in 45.1.4'üncü maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının

gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde isteklilere verilmesi gerektiği, ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmadığı, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamaların 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabileceği, ayrıca yine Tebliğ'in 45.1.9'uncu maddesinde, iş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatlarının ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamayacağı açıklanmıştır.

İncelemeye konu ihaleye ilişkin aşırı düşük teklif sorgulaması aşamasında, isteklilere verilen açıklama istenilen iş kalemleri listesi ile sıralı analiz girdileri tablosunda "BPYZ.ÖZEL.27 İşçilikler" iş kaleminin biriminin "m²" olarak belirlendiği, yukarıda da ifade edildiği üzere mezkûr iş kalemine ilişkin analiz girdilerinin, miktarlarının ve birimlerinin gösterildiği bir analiz formatı hazırlanmadığı, başvuru sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında "m²" birimi esas alınarak analiz düzenlendiği ve analizde yer alan tutarlara ilişkin fiyat teklifi sunulduğu anlaşılmıştır. Ancak işçilik girdisinin niteliği itibariyle fiyat teklifi ile açıklanmasına gerek olmadığı zira Tebliğ'in 45.1.9'uncu maddesinde yer alan açıklama uyarınca analizlerde yer alan işçilik fiyatlarının ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamayacağı anlaşılmış olup, ihale tarihi olan 21.01.2020 tarihi itibariyle, yürürlükte olan brüt asgari ücretin 2.943,00TL, saatlik asgari ücretin ise 13,08TL (2.943,00TL/30 gün/7,5 saat) olduğu, başvuru sahibi tarafından sunulan fiyat teklifinde yer alan birim fiyatların bu tutarın üzerinde olduğu tespit edilmiş, başvuru sahibinin aşırı düşük teklif açıklamalarının bu yönüyle reddedilmesinin yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.